

ACC. N:R M. 6705: 1-12.
Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hobroh
Härad: Norrvidinge Adress: Fläsklehöjden
Socken: Söraby, Tolj, Tjareda Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sommarfähus sid. 1-12.

Un. II: l. 38

Skriv endast på denna sida!

Ecc. v. d.

ACC. N:R M. 6705:1.
Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hobæk
Härad: Norrvidinge Adress: _____
Socken: Söraby, Tolj, Tjureså Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

1.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sommarfähus.

I Söraby sn. äro tidigare två sommarfähus undersöhta, jfr. G 866 och B 5789. Det förra äges av "disponenten" på möbelfabriken söder om järnvägen, Svensson. Det var brädhus och givetvis av sent datum. Disponenten hade lite jordbruk vid sidan av industrien. Det senare, ägare C. Fralsson, är även sentida brädhus, ligger vid vägen mot Vädesjö, i "Norremark".

Enligt den 70-åriga lönqvist i Söraby har ej sommarfähus varit vanliga här tidigare. Man skall ha mjötkat kreaturen ute, man hade vättingsgatan och en inhägnad plats, s.k. "mjötkastie"; korna låg ute hela sommaren och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6705:2.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Gunnar. Hobro

Härad:

Norrvidinge

Adress:

Socken:

Stråby, Tolj, Fureda

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940!

Född år

i

2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

toys ej hem om natten. I slutet av sommaren gick djuren "på grov" efter slåtern. Numera äro ängar och hagar antingen igenodda eller också äro de ändrade till beteshagar, betesvallar.

Vid Wärtorp vid Dreps gräns skall finnas 3 stycken sommarfähus, alla brädbyggnader. *)

Ödetofta i Toljs sn.: inga sommarfähus finns nu här, men ett har stått här för några år sedan. Synas ej ha varit så vanliga någon sin här.

Fureda kyrkby. Kring denna by ligger nu några stycken rätt sentida, men som äro i användning varande. En tillhör

ACC. N:R

M 6705:3

Landskap: Småland

Härad: Norrvidinge

Socken: Söraby, Tolf, Tjunedalen

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av:

Gunnar Hoboh

Adress:

Berättat av:

Född år i

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gunnar Jonasson, och ligger vid vägen väster ut. Det är ett bräddhus med pulpetformat spåntak. Det har inredning med bås som är uppstapade med stödl av lodrätt placerade stölar. Bindslan är kedjor, som är fästade vid en stock, vågrät och parallell med fot-träet.

Det annat sommarfästhus (sommarlagård) ligger vid en markväg västerut från vägen norrut genom byn. Ägare Rudolf Gustavsson. Det är ett bräddhus med spåntak. Utmed ena väggen placeras korna bundna med kedjor fästa i vågrät stock parallell med fot-träet, och ca 3 dm över detta. Utan bås mellan

ACC. N:R M. 6705: 4

Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hoberg
 Härad: Norrvidinge Adress: _____
 Socken: Söraby, Tolj, Kjureda. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940. Född år _____ i _____

4.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

korna. Låro nigras av sågspån. Ovanpå finns
 ett rämn med löv och halm. Utmed andra
 långväggen har man förvaring av redskap,
 harbar m. m. samt en hög sågspån till stö.

En liknande sommarfåhus skall ligga en
 bit norr ut vid vägen, närm smedjan, ägare är
 C. Andersson, samt ett nytt söderut i byn,
 ägare Nyqvist.

Nyqvist, som är 76 år och född i Tolj's so.,
 meddelar följande. Gustavssons o. Anderssons
 sommarfåhus är ca 30-40 år, medan Jonassons
 är 10-12 år gammalt. Sommarfåhus eller "som-
 marlagårdar" voro vanliga för ca 50 år sedan.
 Före voro de av rundtimmer i kvadrering,

ACC. N:R.

M. 6705; 5.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Gunnar Holmström

Härad:

Norrvidinge

Adress:

Socken:

Söraby, Tölj, Tjunedå.

Berättat av:

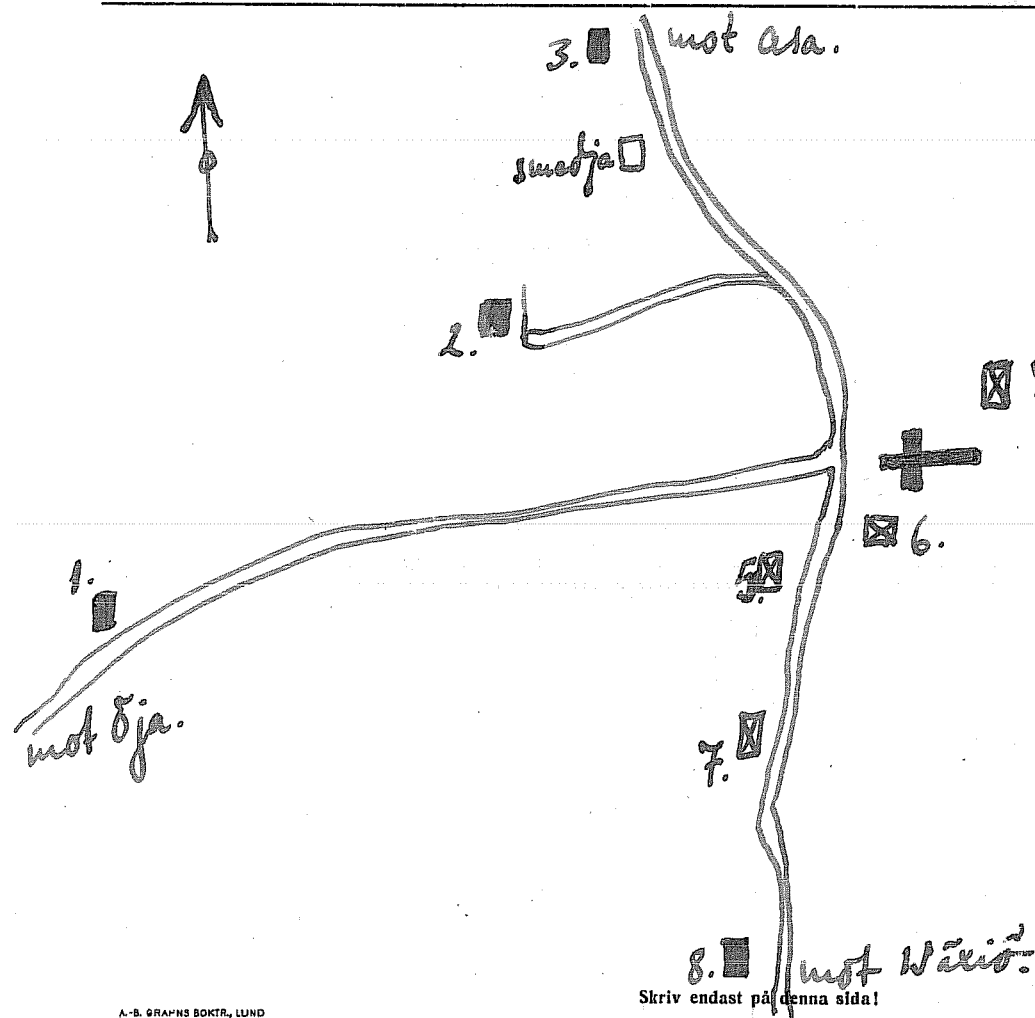
Uppteckningsår:

1940.

Född år

i

5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSkissplan
över Tjunedå by.

1. Jonassons sammanfähus.
2. Gustavssons - " -
3. C. Anderssons - " -
4. Gustavssons gård.
5. Jonassons - " -
6. Nykvists - " -
7. C. Anderssons - " -
8. Nykvists sammanfähus.

ACC. N:R

M. 6705:6.

Landskap: Småland

Härad: Norrvidinge

Socken: Sörsby, Tölj, Tjäreå

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Gunmar Hobroh

Adress:

Berättat av:

Född år i

6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De äldre med ingång i gaveln (även för gödseln).
I väggen var hål parvis urborrade med väg-
räta stölar insatta och mellan dem lodrätt
ställda bräder som bås. Eller också förde man
att man helt enkelt hade endast en smed-
stock spikad fast. Bakom korna låg på
marken "flostöcken" med gängen, "floren", där
bakom. Korna kunde stå i en eller två rader.
Gödseln tog man vara på och använde näs-
ta vare, då den lades ut på åker i närheten.
Sagesmannen vet g om sommarlagårderna
funnits före skiftet. Hjöttingen skedde här
säte morgon och kväll, och hjötting bars
hem i ok över allarna eller också kördes den

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6705: 7.

Landskap:

Småland

Härad:

Norrvidinge

Socken:

Söraby, Tolj, Tjureså

Uppteckningsår:

1940.

Upptecknat av:

Gunnar Hobro

Adress:

Berättat av:

Född år

i

7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på en liten vagn.

Den 1 juni släpptes korna ut i skogen, och senare, efter släkten gick de "på groc", d. v. s. på återväxten. På träden gick fåren. Djuren togs in i slutet på augusti.

Fäglor fanns före delningen (skiftet). De som hade skogen nära sin gård ledde korna hem med ok (?). Andra byggde sommarfähus, dessa hade förr vedtak eller halmtak, numera spån.

Före skiftet betade flera bönders kor tillsammans. På vargaras tid hade man vallpojkar eller flickor, som följde korna. Detta är minnen som rör tiden kring 1835. Dessa drev

ACC. N:R

M. 6705:8.

Landskap:

Småland

Härad:

Norrvidinge

Socken:

Söraby, Tolg, Tjurunda

Upptecknat av:

Gunnar Hobro

Adress:

Uppteckningsår: 1940

Berättat av:

Född år i

8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hem kreaturen, och bodde hemma. De hade
alltså ej kojor i skogen. Det var i hög grad
den fattiga befolkningen som så födde sig.
Vallpojkarna hade som mat med sig kålröt-
ter och bröd.

Sagesmannen minnes huru i Almeskult,
Nottbäckes sn. (Uppvid. kd.) hos Stina Johans-
son skall finnas en sommarlagård av gam-
malt timmer.

I Borlanda finns nyare sommarlagårdar
vid en del av gårdarna (Söraby sn.).

Sagesmannen anser dem över huvud taget
vid de flesta gårdar för ca 50 år sedan. Han ha-
de för aldrig foderkrubba i dem, kanske

ACC. N:R

M. 6705 : 9.

Landskap:

Småland

Härad:

Norvidinge

Socken:

Söraby, Tolj, Vjuned.

Upptecknat av:

Juman Hoboh

Adress:

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940.

Född år

i

9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det kunde förekomma att man gav dem lite
grönfoder på marken, medan de om vatten
stod i sommarlagården.

I Toljs k:by äro inga sommarlagårdar kända
av saggsmanen, men i Källreda by i denna sn.
fanns två stycken av timmer för ca 60 år sen.
Man har aldrig här i orten byggt sommarfä-
hus i skiftesverk, alltid i äldre tid knuttimra-
de med runt urtag, eller räst. — — —

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6705:10.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Holm

Härad: Norrvidinge

Adress: Hälsjö

Socken: Tjareda

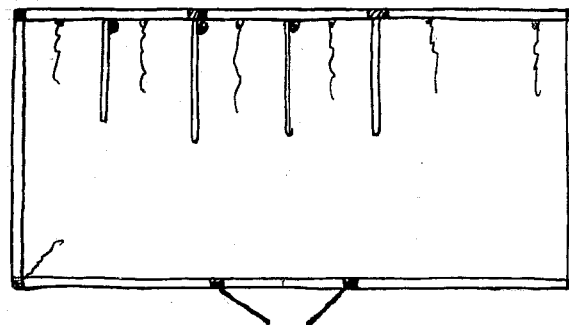
Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

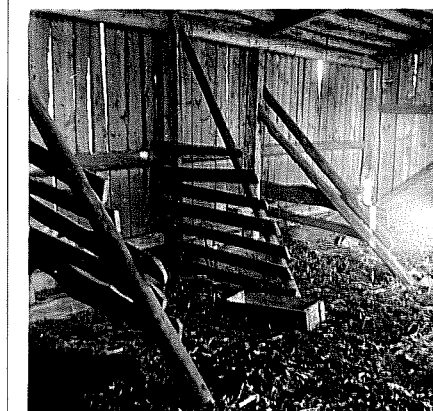
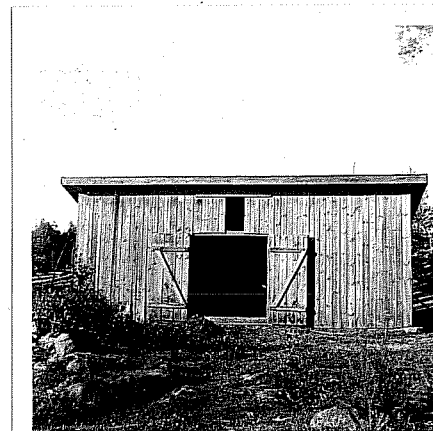
Född år i

10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skala 1:100.

ägare:
Gunnar Jonasson
Tjareda by.

Neg.

I: 10: 37-38

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

N. 6705: 11.

Landskap: Småland

Härad: Norrvidinge

Socken: Sörby, Tölj, Tjureda

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Gunnar Holm

Adress:

Berättat av:

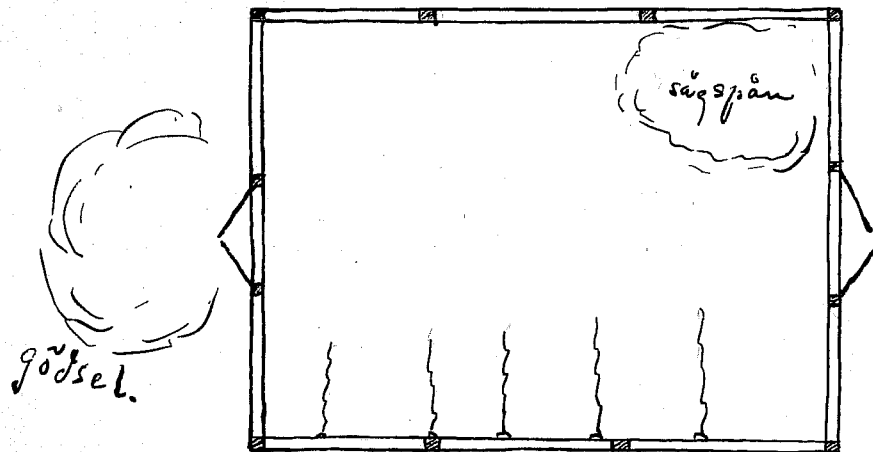
Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Plan i skala 1:100.

(R. Gustavsson, Tjureda by.)

ACC. N:R.

M. 6705:12.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Gunnar Olsson

Härad:

Norrvidinge

Adress:

Socken:

Tjareda

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940.

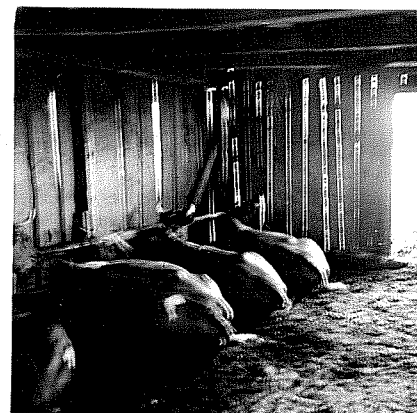
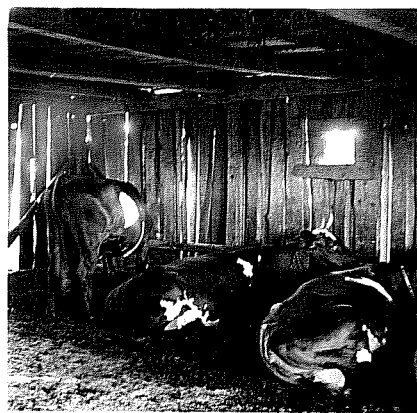
Född år

i

12.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Exterior.

Interiör.

Skriv endast på denna sida!

ägare:
R. Gustavsson
Tjareda by.

Neg.

I: 10:39-41